

Правила за расподелу унутардневних преносних
капацитета на граници између зона трговања

ЕМС АД Београд („ЕМС“)

и

А.Д. МЕПСО („МЕПСО“)

за

за 2023. годину

САДРЖАЈ

Одељак 0 Појмови и дефиниције

Одељак 1 Увод

Члан 1.1. Опште

Члан 1.2. Процедура расподеле права на капацитет

Члан 1.3. Општи аспекти Правила за расподелу унутардневних капацитета

Одељак 2 Опште одредбе

Члан 2.1. Унутардневни АТС

Члан 2.2. Објављивање релевантних информација на веб-страници ЕМС

Члан 2.3. Основ по коме се нуди унутардневни АТС

Члан 2.4. Гарантовање Додельених унутардневних капацитета

Члан 2.5. Секундарно тржиште

Члан 2.6. Плаћања

Одељак 3 Услови учешћа

Члан 3.1. Услови за регистрацију

Члан 3.2. Обавештење о променама

Одељак 4 Искључење Регистрованог учесника

Одељак 5 Алокациона платформа

Члан 5.1. Општи услови

Члан 5.2. Приступ Алокационој платформи

Члан 5.3. Приступ Алокационој платформи путем веб сервиса

Одељак 6 Процедура за расподелу Унутардневног АТС

Члан 6.1. Утврђивање и објављивање Унутардневног АТС

Члан 6.2. Расподела Унутардневног АТС

Члан 6.3. Обавештење о резултатима расподеле капацитета

Одељак 7 Коришћење Додельеног унутардневног капацитета

Одељак 8 Отказивање унутардневне процедуре

Одељак 9 Ограничавање капацитета

Одељак 10 Разно

Члан 10.1 Ограничење одговорности

Члан 10.2 Виша сила

Члан 10.3 Очување целовитиости

Члан 10.4 Поверљивост

Члан 10.5 Допуне и измене

Члан 10.6 Закон који се примењује и спорови
Члан 10.7 Обавештења
Члан 10.8 Списак Анекса

Одељак 0.

Појмови и дефиниције

У *Правилима за расподелу унутардневних капацитета* (укључујући анексе и формуларе) услови дефинисани у овом одељку (где је то могуће у множини) морају да, за све потребе *Правила за расподелу унутардневних капацитета*, имају значења наведена у овом одељку (осим ако контекст не захтева другачије).

Додељени капацитет - *Капацитет* који је додељен у годишњим, месечним и дневним алокационим процедурама.

Додељени унутардневни капацитет - *Капацитет* добијен као резултат алокационог поступка који обезбеђује *Додељивач преносног капацитета* у унутардневној алокационој процедури, како се наводи у одељку 6 *Правила за расподелу унутардневних капацитета* .

Алокациона платформа – електронска веб-заснована апликација са ограниченим приступом којом управља *Додељивач преносног капацитета* доступна на <https://damas.ems.rs>. Унутардневна алокација обезбеђена од стране *Додељивача преносног капацитета* се врши кроз *Алокациону платформу*.

Расположиви унутардневни преносни капацитет (у даљем тексту: „**Унутардневни АТС**”) – Део нето преносног капацитета (НТС) који остаје расположив за унутардневну расподелу после дневне алокационе процедуре и после сваке фазе унутардневне алокационе процедуре.

Зона трговања – представља највећу географску област унутар које учесници на тржишту могу да размењују енергију без расподеле *Капацитета*.

Капацитет - Међузонски капацитет (преносни капацитет на граници између *Зона трговања* у MW).

Идентификација уговора о капацитету /Capacity Agreement Identification/ (у даљем тексту „**CAI**”) – Идентификација која на јединствен начин идентификује *Право на капацитет*.

Носилац права на капацитет – Правно лице (*Регистровани учесник*) који је добио унутардневни *Капацитет* у току поступка унутардневне расподеле *Капацитета*.

Право на капацитет (у даљем тексту „**CR**”) - право (*Регистрованог учесника*) да користи *Додељени капацитет* за пренос електричне енергије, изражен у MW.

Прекогранична трансакција – Физичка размена електричне енергије између регулационих области *EMC-а* и *MEPCO-а*.

Ограничавање додељених капацитета – Смањење *Капацитета* између *Зона трговања ЕМС-а* и *МЕПСО-а* у ситуацијама изазваним *Вишом силом* или *Ванредним ситуацијама* када *ЕМС* и *МЕПСО* морају хитно деловати.

Дневна аукција – Аукција обављена складу са *Правилима за дневне аукције за расподелу преносних капацитета на граници између зона трговања ЕМС АД Београд („ЕМС“) и А.Д. МЕПСО („МЕПСО“) за 2023. годину.*

ЕИС-код– Идентификациони код за енергетске субјекте који служи да јасно идентификује субјекте у прекограничној трговини;
(видети: https://www.entsoe.eu/fileadmin/user_upload/edi/library/eic/cds/area.htm)

Ванредне ситуације – услови и/или догађаји и/или околности који по стручној процени *ЕМС-а* и/или *МЕПСО-а* доводе у ризично стање сигурност снабдевања, испоруку, или пренос електричне енергије, или техничку безбедност датог преносног система, или његов значајан део.

ЕМС (ЕМС АД Београд) – компанија са регистрованим седиштем у Београду, Кнеза Милоша 11, Србија која је уписана у српски Регистар привредних субјеката под бројем 20054182.

Споразум о Енергетској заједници – Споразум којим се оснива Енергетска заједница Европске Уније с једне стране и Албаније, Бугарске, Босне и Херцеговине, Хрватске, БЈР Македоније, Црне Горе, Румуније, Србије и УНМИК-а са друге стране и који је потписан 25. октобра 2005. године.

ENTSO-E – Удружење европских оператера преносних система за електричну енергију – асоцијација *Оператора преносних система*

Уредба ЕУ – Уредба (ЕС) бр. 714/2009 Европског парламента и Савета од 13. јула 2009. године о условима за приступ мрежи ради прекограничних размена електричне енергије која се односи на заједничка правила за интерно тржиште електричне енергије.

Метод прве пријаве /First come - First serve method/ – метод расподеле код којег се *Захтеви Регистрованог учесника* унутар граница *Унутардневног АТС* обрађују искључиво у складу са временом њиховог пријема и без примене било којих других критеријума.

Виша сила – означава непредвиђен или неубичајен догађај или ситуацију изван разумне контроле *Регистрованог учесника* и/или надлежних *Оператора преносних система*, а који није настао због грешке *Регистрованог учесника* и/или надлежних *Оператора преносних система*, који се не може спречити или отклонити разумном предострожношћу и пажњом, те који се не може решити мерама које су са техничког, финансијског и/или економског становишта разумно могуће за *Регистрованог учесника* и/или надлежне *Операторе преносног система*, а који се стварно догодио те га је објективно могуће потврдити и због

којег *Регистровани учесник* и/или надлежни *Оператори преносних система* не могу испунити, привремено или трајно, своје обавезе.

МЕПСО (А.Д. МЕПСО) – Акционарско друштво за пренос електричне енергије и управљање електроенергетским системом са регистрованим седиштем на адреси Максима Горког 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија и која је уписана у регистар привредних субјеката под матичним бројем 5933781.

Правила за расподелу унутардневних капацитета – Правила за расподелу унутардневних преносних капацитета на граници између зона трговања ЕМС АД Београд („ЕМС“) и А.Д. МЕПСО („МЕПСО“) за 2023. годину.

Право на унутардневни капацитет (у даљем тексту „**ICR**“) – се односи на обавезу *Регистрованог учесника* да користи *Додељени унутардневни капацитет*, у његовом пуном обиму, за пренос електричне енергије изражен у MW.

Номинација – обавештавање *Оператора преносних система* од стране *Регистрованог учесника* о његовим *Програмима* размене који се односе на снагу изражену у MW коју ће он користити у оквиру границе капацитета дефинисане CR-овима који су му додељени, или једнаким ICR-овима који су му додељени.

Правила за пријаву прекограничних програма размене – Правила која се односе на обавештење о коришћењу алоцираног капацитета између зона трговања ЕМС и МЕПСО.

Валидатор номинација – улога дефинисана у моделу улога дефинисаном од стране *ENTSO-E*.

Програм – изјава о *Прекограничној трансакцији* коју даје *Регистровани учесник*, у којој наводи снагу у MW за сваки сат неког дана.

Регистровани учесник – Учесник на тржишту који испуњава предуслове за учешће у процедури расподеле унутардневног капацитета најмање од једне од страна (*ЕМС* и *МЕПСО*) у складу са Чланом 3.1 ових *Правила за расподелу унутардневних капацитета*.

Захтев – захтев који *Регистровани учесник* шаље да би стекао право на *Унутардневни АТС*.

Токен – медијум за чување електронског сертификата.

Додељивач преносног капацитета - значи *ЕМС* (у његовој функцији *Додељивача преносног капацитета*). На *ЕМС* ће се односити сва права и одговорности које се приписују *Додељивачу преносног капацитета*.

Оператор преносног система /TSO/ – значи физичко или правно лице одговорно за рад, обезбеђивање одржавања и, ако је потребно, развој преносног система у одређеној регији, и

где може да се примени, његове интерконеције са другим системима, и за обезбеђивање дугорочне способности система да испуни реалне потребе за преносом електричне енергије.

Оператори преносних система /TSOs/ - Оператори преносних система који учествују у овој заједничкој процедури аукције, тј. *EMC* и *MEPCO*.

Радни дан – календарски дани од понедељка до петка, са изузетком државних празника у Србији.

Наслови у *Правилима за расподелу унутардневних капацитета* имају за циљ само да буду наведени и ради позивања на исте и неће имати никакво дејство у састављању или тумачењу *Правила за расподелу унутардневних капацитета*.

Одељак 1

Увод

Члан 1.1. Опште

Правила за расподелу унутардневних капацитета прописују рокове и услове који су договорени између ЕМС-а и МЕПСО-а у својству *Оператора преносног система* у њиховим регулационим областима, у сврху расподеле и коришћења *Унутардневног АТС* у оба смера, на српско-македонској граници. Расподела и коришћење *Унутардневног АТС* није комерцијално мотивисана активност, већ је њен циљ да обезбеди транспарентне методе управљања загушењем.

Правила за расподелу унутардневних капацитета уређују расподелу и коришћење *Унутардневног АТС* почев од 1. јануара 2023. године.

Функционисање унутардневне процедуре описане у овим *Правилима за расподелу унутардневних капацитета* је у складу са важећим правилима сигурности преносног система и не утиче на обим и коришћење *Капацитета* који је већ додељен у годишњим, месечним и дневним аукцијама.

Члан 1.2. Процедура расподеле права на капацитет

Унутардневни АТС се додељује у форми *ICR* која су *Носиоци права на капацитет* обавезни да користе у пуном износу. *Унутардневни АТС* додељује *Додељивач преносног капацитета*, по *Методи прве пријаве*, сагласно Одељку б.

У склопу ових *Правила за расподелу унутардневних капацитета ЕМС* поступа као *Додељивач преносног капацитета* у име *ЕМС-а* и *МЕПСО-а*.

ЕМС и/или *МЕПСО* могу да без претходног обавештења, у било које време обуставе, или прекину поступке који се односе на *Правила за расподелу унутардневних капацитета* – нпр. у случају техничких кварова.

Све релевантне информације у складу са Чланом 2.2. су на располагању на веб-сајтовима <http://www.ems.rs> и <http://www.mepso.mk>.

Члан 1.3. Општи аспекти Правила за расподелу унутардневних капацитета

Правила за расподелу унутардневних капацитета описују (између осталог) услове које учесници на тржишту морају да испуне како би могли да приступе и користе *Унутардневни АТС*. Члан 10.1. садржи ограничење одговорности. *Оператори преносних система* могу заједно да мењају *Правила за расподелу унутардневних капацитета* како би побољшали или разјаснили одредбе и процедуре и попунили празнине у складу са Чланом 10.5.

Правила за расподелу унутардневних капацитета не покривају општи приступ мрежи за коришћење додељених *Капацитета*, осим уколико се друкчије не пропише у следећим одредбама. *ЕМС* и *МЕПСО* извршавају услуге преноса сагласно законским одредбама које се односе на приступ мрежи у свакој регулационој области и важећим правилима *ЕМС-а* и *МЕПСО-а*.

Одељак 2

Опште одредбе

Члан 2.1. Унутардневни АТС

Унутардневни АТС је једнак нетованој вредности месечног *Капацитета* за тај календарски месец (месечни *НТС*) који је модификован у случају планираних или непланираних искључења критичних делова мреже (усаглашени дневни *НТС*) и још умањен за вредност потврђених планова размене по основу годишњег, месечног и дневног *Капацитета* и увећан пријавама планова размене у супротном смеру (нетовање) према следећој формули:

$$\text{IdATCmk-rs} = \text{NTCmk-rs} - \text{SCH mk-rs} + \text{SCH rs-mk}$$

$$\text{IdATCrS-mk} = \text{NTCrS-mk} - \text{SCH rs-mk} + \text{SCH mk-rs}$$

где су:

IdATCmk-rs – Унутардневни АТС у смеру МК-RS

IdATCrS-mk – Унутардневни АТС у смеру RS-MK

NTCmk-rs – Усаглашени дневни *НТС* у смеру МК-RS

NTCrS-mk – Усаглашени дневни *НТС* у смеру RS-MK

SCH mk-rs – Потврђени дугорочни и дневни планови размене у смеру МК-RS

SCH rs-mk – Потврђени дугорочни и дневни планови размене у смеру RS-MK

Члан 2.2. Објављивање релевантних информација на веб-страници ЕМС-а

На веб-страници ЕМС-а ће посебно бити објављене следеће информације:

- а) *Правила за расподелу унутардневних капацитета* (важећа верзија, такође објављена на сајту *МЕПСО*);
- б) Имена, бројеви факса и телефона, е-mail адресе контакт особа из *ЕМС-а*;
- ц) Корисничко упутство за *Алокациону платформу*;
- д) Формулари које ће користити *Регистровани учесници* у алтернативној процедури;
- е) Остале релевантне информације.

Члан 2.3. Основ по коме се нуди Унутардневни АТС

Унутардневни АТС се нуди у јединицама од 1 MW, са минималном вредношћу од 1 MW. *Унутардневни АТС-ови* се нуде посебно за сваки сат.

Члан 2.4. Гарантовање Додељених унутардневних капацитета

Унутардневни АТС се нуди на бази чврсте понуде, осим у случају ограничавања у Ванредним ситуацијама или у случају Више силе пошто се узму у обзир све друге расположиве мере, у складу са одговарајућим националним и законодавством ЕУ.

У случају Ограничавања додељених капацитета, ЕМС и МЕПСО ће умањити Додељени унутардневни капацитет у складу са Одељком 9. Регистровани учесник нема право да прими било какву финансијску надокнаду која се односи на Додељени унутардневни капацитет.

Члан 2.5. Секундарно тржиште

Трансфер или поновна продаја Додељеног унутардневног капацитета није могућа.

Члан 2.6. Плаћања

Носилац права на капацитет не плаћа никакву накнаду за резервацију или коришћење Додељеног унутардневног капацитета.

Одељак 3 Услови учешћа

Члан 3.1. Услови за регистрацију

Да би учествовао у поступку расподеле унутардневног Капацитета и користио Додељени унутардневни капацитет који је проистекао из тог поступка, учесник на тржишту мора да поступа у складу са свим захтевима наведеним у *Правилима за расподелу унутардневних капацитета* и да испуни следеће предуслове:

- **На страни ЕМС-а** – Регистровани учесник је закључио важећи и правоснажни уговор о балансној одговорности са ЕМС-ом (у даљем тексту: српски БОС).
- **На страни МЕПСО-а** – Регистровани учесник је закључио важећи и правоснажни уговор о балансној одговорности са МЕПСО-ом (у даљем тексту: македонски БОС).

Учесник на тржишту такође мора да пошаље ЕМС-у, који има улогу Додељивача преносног капацитета у име оба Оператора преносних система, три потписана и оверена примерка модела Уговора за учешће у поступку расподеле права на коришћење прекограничног преносног капацитета (у даљем тексту Уговор) (Анекс 1) којим учесник на тржишту изјављује да прихвата примену *Правила за расподелу унутардневних капацитета*. Учесници на тржишту су у обавези да доставе извод из комерцијалног регистра компанија

само у случају да документ нису доставили приликом процеса регистрације за дневне аукције.

Ова три потписана примерка Уговора морају да се доставе *Додељивачу преносног капацитета*, у писаној форми, препорученом поштом, преко достављача/курира или лично. Уговор мора да се достави на адресу *Додељивача преносног капацитета* или лично на архиву *Додељивача преносног капацитета* (видети Анекс 2). *Додељивач преносног капацитета* ће обавестити учесника на тржишту да ће се Уговори достављени факсом или електронском поштом сматрати као да нису ни достављени

Додељивач преносног капацитета може да потврђује информације које се налазе у достављеним Уговорима и у њиховим прилозима. *Додељивач преносног капацитета* има право да одбије да региструје учесника на тржишту у случају било каквог одступања и/или погрешног тумачења Уговора.

Додељивач преносног капацитета потврђује или одбија регистрацију тако што ће учеснику на тржишту послати обавештење најкасније три (3) *Радна дана* по пријему Уговора од стране *Додељивача преносног капацитета*.

Обавештење о потврди или одбијању ће бити послато електронском поштом на адресу електронске поште која се налази у Уговору. Ако *Додељивач преносног капацитета* одбије да региструје учесника на тржишту, разлог/разлози ће бити наведени у обавештењу о одбијању.

Учесник на тржишту мора да достави све захтеване документе најмање пет (5) *Радних дана* пре планираног почетка учешћа у процедурама за унутардневну расподелу *Капацитета*. Ако се овај крајњи рок пропусти, релевантни *Оператор преносног система* не може да гарантује учешће том учеснику на тржишту.

Регистрован учесник на тржишту који испуни све услове наведене у овом члану се сматра *Регистрованим учесником*.

Листа *Регистрованих учесника* ће бити објављена на веб страници ЕМС-а (www.ems.rs).

Члан 3.2. Обавештење о променама

Услови за учешће наведени у *Правилима за расподелу унутардневних капацитета* морају да се испуне у сваком тренутку приликом учешћа у поступцима за расподелу унутардневних *Капацитета*. Као резултат тога, *Регистровани учесник* је дужан да одмах, у писменој форми, обавести оба *Оператора преносних система*, о било каквим променама које утичу на испуњење датих услова.

Промене у вези података о контакту *Регистрованог учесника* и изјаве наведене у формуларима које *Регистровани учесник* достави морају да се саопште *Операторима преносних система* у писменој форми, у року од седам (7) дана.

Одељак 4

Искључење Регистрованог учесника

Ако би *Регистровани учесник* на било који начин:

- а) прекршио *Правила за расподелу унутардневних капацитета* (посебно, али не ограничавајући се на, ако крши Одељак 7);
- б) понашао се на начин који штетно утиче на, или је претња конкурентности у процедурама расподеле унутардневног *Капацитета*;
- ц) објавио банкрот, постао несолвентан, или ако му се обустави плаћање;
- д) постане предмет захтева за банкрот, несолвентност или обуставу плаћања,

таквог *Регистрованог учесника* ће, *ЕМС*, односно *МЕПСО*, искључити из процедура за расподелу унутардневних *Капацитета*, после потврде другог *Оператора преносног система*, без одлагања. *Регистровани учесник* ће одмах бити обавештен о овој забрани и факсом и електронском поштом.

Одељак 5

Алокациона платформа

Члан 5.1. Општи услови

Додељивач преносног капацитета ће организовати и спроводити заједничке алокације *Унутардневног АТС* електронским путем у корисничком окружењу *Алокационе платформе*.

Додељивач преносног капацитета ће обезбедити *Регистрованим учесницима* документацију *Алокационе платформе* (на веб сајту <http://www.ems.rs>) и оперативна упутства везане за коришћење *Алокационе платформе* и корисничку подршку.

Додељивач преносног капацитета задржава право да промени оперативни режим пословања (да пређе на алтернативну процедуру) или да суспендује процес у оправданим случајевима, нарочито када следећи технички проблеми наступе: општи колапс интернета, колапс свих интернет веза *Алокационе платформе*, или колапс *Алокационе платформе* (сервера, базе података или грешка у апликацији *Алокационе платформе*)

Сви *Регистровани учесници Алокационе платформе* ће бити обавештени, без непотребног одлагања, о стварној оперативној ситуацији.

Пријем података ће бити важећи само ако су подаци прихваћену у *Алокационој платформи* пре крајњег рока.

Да би се учествовало у алокационој процедури, потребно је поднети *Захтев у Алокационој платформи*. *Захтев* који не испуњава неки од услова наведених у *Правилма за расподелу*

међузонских унутардневних капацитета, ће бити одбијен. Регистровани учесник ће добити поруку са статусом захтева у Алокационој платформи. Додељени унутардневни капацитет не може бити измењен или поништен.

Члан 5.2. Приступ Алокационој платформи

Сваки Регистровани учесник је дужан да користи токен са електронским сертификатом и кориснички налог на Алокационој платформи за потребе приступа Алокационој платформи.

Додељивач преносног капацитета ће обезбедити два (2) токена сваком новом Регистрованом учеснику који је лиценциран за учешће на тржишту електричне енергије у Србији.

Додељивач преносног капацитета ће обезбедити један (1) токен сваком новом Регистрованом учеснику који није лиценциран за учешће на тржишту електричне енергије у Србији.

Они Регистровани учесници који су добили токен за учествовање на заједничким аукцијама које организује ЕМС или за приступ ЕМС систему за пријаву планова рада ће користити тај токен и додатни токен им неће бити издат.

Регистровани учесник може да преузме токене на следећи начин:

- *1. Представник Регистрованог учесника би могао да преузме токен и лозинку за токен и да потпише Изјаву о преузимању и коришћењу електронског сертификата (видети Анекс 4), лично, у просторијама Додељивача преносног капацитета (Војводе Степе 412, Београд, Србија) сваког Радног дана од 09:00h до 14:00h (СЕВ) или*
- *2. Додељивач преносног капацитета би могао да пошаље експресном поштом токен и три примерка Изјаве о преузимању и коришћењу електронског сертификата (видети Анекс 4), на службену адресу Регистрованог учесника. Пошто прими токен и документацију, Регистровани учесник мора да потпише три примерка Изјаве о преузимању и коришћењу електронског сертификата (видети Анекс 4), и да Додељивачу преносног капацитета врати два примерка (оригинал – поштом, а скениран примерак факсом). Један примерак Изјаве о преузимању и коришћењу електронског сертификата се чува код Регистрованог учесника. Пошто Додељивач преносног капацитета прими Изјаву о преузимању и коришћењу електронског сертификата, лозинка за токен ће бити послата Регистрованом учеснику електронском поштом на адресу електронске поште наведену у Додатку 1 Уговора.*

Регистровани учесник је дужан да обавести Додељивача преносног капацитета на који начин би желео да преузме токен, један (1) Радни дан после пријема потврде о Регистрацији.

Додељивач преносног капацитета ће активирати токен после пријема потписане Изјаве о преузимању и коришћењу електронског сертификата и електронском поштом послати *Регистрованом учеснику* корисничко име и почетну лозинку за приступ *Алокационој платформи*. После пријема информације о корисничком имену и иницијалне лозинке, *Регистровани учесник* би требало да промени лозинку.

Регистровани учесник је дужан да све информације које се односе на приступ *Алокационој платформи* чува као личне и поверљиве и биће одговоран за било које директне или индиректне штете које су резултат било ког неовлашћеног откривања таквих информација. *Додељивач преносног капацитета* није одговоран за било које и свако неовлашћено коришћење токена, корисничког имена и лозинке.

Члан 5.3 Приступ Алокационој платформи путем веб сервиса

Додељивач преносног капацитета ће обезбедити један (1) електронски сертификат за коришћење *Алокационе платформе* путем веб сервиса *Регистрованом учеснику* који поднесе захтев за његово издавање.

Додељивач преносног капацитета ће издати електронски сертификат за коришћење *Алокационе платформе* кроз веб сервисе у року од три (3) *Радна дана* од дана подношења захтева за издавање.

Додатни електронски сертификати за коришћење *Алокационе платформе* кроз веб сервисе неће бити издати *Регистрованим учесницима* који већ поседују електронски сертификат за коришћење *Алокационе платформе* кроз веб сервисе.

Преузимање електронских сертификата за коришћење *Алокационе платформе* кроз веб сервисе од стране *Регистрованог учесника* може се урадити искључиво на следећи начин: Представник *Регистрованог учесника* преузима електронски сертификат и потписује три примерка Изјаве о преузимању и коришћењу електронског сертификата (видети Анекс 6) лично у просторијама *Додељивача преносног капацитета* (ул. Војводе Степе 412, Београд, Србија) сваког радног дана од 09:00 до 14:00 (СЕВ). Алтернативно, електронски сертификат и Изјава о преузимању и коришћењу електронског сертификата могу се послати преко сигурног канала.

Одељак 6

Процедура за расподелу унутардневног капацитета

Члан 6.1. Утврђивање и објављивање Унутардневног АТС

ЕМС ће утврдити *Унутардневни АТС* на сваком смеру и за сваки сат, који може да се користи за расподелу унутардневног *Капацитета*, у складу са методологијом описаном у Члану 2.1.

Вредности *Унутардневног АТС* за дан D ће бити доступне на *Алокационој платформи* најкасније у 18:00h (СЕВ) у дану D-1.

У случају додатних ограничења у преносним системима (која нису могла да се предвиде када се обрачунавао нето преносни капацитет), вредности *Унутардневног АТС* се могу променити. *ЕМС* има право да измени *Унутардневни АТС* у току дана на *Алокационој платформи*.

Унутардневни АТС за одређени сат се прилагођава у складу са расподелом сваког *Додељеног унутардневног капацитета* за тај сат и објављиваће се на *Алокационој платформи*.

Члан 6.2. Расподела Унутардневног АТС

Само *Регистровани учесници* који су се успешно регистровали и који су потпуно одговорили условима дефинисаним у Одељку 3 могу да поднесу *Захтев* за *Унутардневни АТС*. Подношење *Захтева*, као и преузимање резултата се врши искључиво преко *Алокационе платформе*.

Захтев (за дан D) се доставља *ЕМС-у* преко *Алокационе платформе* почев од 18:00h (СЕВ) у дану D-1, најкасније 60 минута пре почетка првог сата на који се унутардневна *Прекогранична трансакција* односи. Минимални захтевани *Капацитет* је 1 MW, а максимални је једнак вредности *Унутардневног АТС*. У оквиру једног *Захтева*, само једна вредност *Капацитета* може да се захтева за један смер и једну или више сати у дану D.

Члан 6.3. Обавештење о резултатима расподеле капацитета

Захтев сваког *Регистрованог учесника* ће се обрадити у *Алокационој платформи* уз примену *Методe FCFS* и *Регистровани учесник* ће бити одмах обавештен преко *Алокационе платформе* о резултату. У случају да је *Захтев* прихваћен *Регистровани учесник* ће добити права на *Капацитет* са *САI*. *ЕМС* и *МЕПСО* ће одмах овластити *Регистрованог учесника* са *САI* да употреби *ICR* (уношењем *ICR* у системе за пријаву планова рада) и омогући пријаву планова рада у складу са локалним правилима.

Опште информације и резултати о додељеном *Капацитету* за дан D ће бити објављени на *ЕМС-овом* веб сајту (www.ems.rs) најкасније у 18:00h (СЕВ) у дану D+1.

Одељак 7

Коришћење Додељеног унутардневног капацитета

Правила за пријаву прекограничних програма размене садрже услове за номинацију алоцираног капацитета. Аукцијска кућа треба да објави Правила за пријаву прекограничних програма размене на својој интернет страници.

Лица која имају право да номинују алоцирани капацитет треба да попуне захтев описан у Правила за пријаву прекограничних програма размене.

Носилац права на капацитет је у обавези да искористи целокупан износ *ICR*. *Носилац права на капацитет* мора да *Номинује* *EMC*-у и/или *MEPCO*-у свој унутардневни *Програм* коришћењем *ICR* по принципу „M:N” пријаве планова рада. Овај принцип представља *Номинавање* унутардневних *Програма* коришћењем *ICR* који се може реализовати кроз један или више прекограничних програма размене електричне енергије у једном смеру са више прекограничних партнера (у даљем тексту: Партнер) где један прекогранични партнер мора да буде *Носилац права на капацитет*. У овом случају, *Номинована* вредност *Капацитета* је једнака *ICR* добијеном у току унутардневног процеса за сваки сат и смер, и она се у потпуности поклапа са једном или више *Номинација* Партнера. Ову обавезу прати и надзире *Додељивач преносног капацитета*.

Ако *Носилац права на капацитет* прекрши ову обавезу у три (3) пута, у току једне (1) календарске године, *Оператори преносних система (MEPCO и/или EMC)* ће искључити *Носиоца права на капацитет* из процеса расподеле унутардневног капацитета, у периоду од три месеца. *Додељивач преносног капацитета*, на основу захтева за искључење од стране *Оператора преносног система* ће доставити обавештење о искључењу *Носиоцу права на капацитет*. Сматра се да је ова обавеза прекршена када *Носилац права на капацитет* (или његов Партнер) не користе (или користе делимично) *Капацитет* најмање један (1) сат у периоду који је добио. Сваки сат за који се не користи *ICR* се сматра као прекршена обавеза. Ово искључење се примењује са датумом наведеним у обавештењу, али не пре следећег дана пошто *Додељивач преносног капацитета* прими захтев за искључење од *Оператора преносног система*.

Коришћење резервисаних преносних *Капацитета* се врши доставом фиксних планова рада *MEPCO*-у и *EMC*-у, у складу са прописаним условима за приступ мрежи у свакој регулационој области и важећим правилим рада на тржишту *MEPCO*-а и *EMC*-а.

Одељак 8

Отказивање унутардневне процедуре

У случају *Ванредне ситуације* или *Више силе*, *EMC* и/или *MEPCO* могу одмах да откажу унутардневни процес после преузимања свих осталих расположивих мера у складу са националним законодавством и законодавством ЕУ. Такође је могуће да се вредности *Унутардневног АТС* умање. У тим случајевма вредности *Унутардневног АТС* за одговарајуће сате се одмах постављају на 0, или другу договорену вредност. *Унутардневни АТС* остаје промењен док се оба *Оператора преносних система* не договоре да повуку отказивање унутардневне процедуре или смањење *Унутардневног АТС*.

Унутардневна процедура би могла такође да се откаже услед озбиљних поремећаја у функционисању интернета, *Алокационе платформе* и осталих информационих система или уређаја које *ЕМС* и/или *МЕПСО* користе у унутардневном процесу и у том случају *Носиоци права на капацитет* неће имати право на финансијску накнаду за право на *Капацитет*, стечено у поступку унутардневног процеса, који не могу да користе.

У случају изузетних околности, *ЕМС* ће обавестити све *Регистроване учеснике* објављивањем обавештења на *ЕМС-овом* веб сајту, уколико је то могуће.

Одељак 9

Ограничавање капацитета

У случајевима *Ограничавања капацитета*, користи се следећи редослед приоритета:

- *Капацитет* додељен у унутардневној расподели капацитета;
- *Капацитет* додељен у дневној аукцији;
- *Капацитет* резервисан у месечној и годишњој аукцији.

У оквиру сваке од горе наведених група *Капацитета*, користиће се сразмерно *Ограничавање*, при чему ће се ограничени *Капацитет* заокружити на следећу вишу целобројну вредност MW.

У сваком случају, *ЕМС* и/или *МЕПСО* морају да *Носиоца права на капацитет* на кога ово утиче и његовог Партнера одмах обавесте о том ограничавању.

Носиоцу права на капацитет се неће платити никаква финансијска надокнада за ограничени *Капацитет* који је добио у поступку расподеле унутардневног *Капацитета*.

Одељак 10 Разно

Члан 10.1. Ограничење одговорности

Оператор преносних система, било заједно или одвојено, неће бити одговорни *Носиоцу права на капацитет* за било какве штете које су настале због учешћа *Носиоца права на капацитет*, или његове немогућности да учествује у поступку расподеле унутардневног *Капацитета*. *Носилац права на капацитет* мора да ослободи одговорности *Операторе преносних система*, солидарно и појединачно, у вези потраживања трећих лица повезаних са таквим штетама. *ЕМС* и/или *МЕПСО* неће ни у ком случају бити одговорни за било који губитак профита, пословни губитак, или за било које друге индиректне споредне, специјалне или последичне штете било које врсте.

EMC и/или *МЕПСО* се обавезују да извршавају одредбе *Правила за расподелу унутардневних капацитета* са марљивошћу пажљивог пословног субјекта и оператора регулационе области, у складу са важећим законима ЕУ, односно *Уредбом ЕУ*, македонским и српским законима и прописима које су донели македонски и српски надлежни органи.

Члан 10.2 Виша сила

EMC и/или *МЕПСО* се неће сматрати одговорним за неизвршење, погрешно извршење, или закаснело извршење обавеза проистеклих из ових *Правила за расподелу унутардневних капацитета*, у мери у којој је такво неизвршење, погрешно извршење или закаснело извршење обавеза, настало због околности на које обавезујућа страна није могла да утиче, укључујући, али не ограничавајући се на, *Вишу силу* или друге околности за које релевантна страна није одговорна и које не могу да се реше мерама које, са техничке, финансијске и/или економске тачке гледишта, могу да буду разумно предузете од стране *EMC* и/или *МЕПСО*.

Члан 10.3. Очување целовитости

Без обзира на посебне одредбе које се налазе у овим *Правилима за расподелу унутардневних капацитета*, никаква измена уговора између *EMC* и/или *МЕПСО* с једне стране и *Регистрованог учесника* с друге стране, не може да се изврши, осим уколико није у писменој форми факсом или електронском поштом потврђена, извршена и достављена од стране *EMC* и/или *МЕПСО*. Ако било који део *Правила за расподелу унутардневних капацитета* и/или њихових Анекса јесу или постану неважећи, незаконити, и/или неизвршиви, преостали део/делови морају и даље да буду важећи и применљиви, и на њих поменуто не би требало да утиче. Било који неважећи, незаконити, и/или неизвршиви део/делови, или одребе морају да се замене важечим, законитим и/или применљивим деловима или одредбама, да би се што је пре могуће боље остварио планирани економски и правни ефекат.

Члан 10.4. Поверљивост

Функционисањем и извршењем по *Правилима за расподелу унутардневних капацитета*, *EMC* и/или *МЕПСО* и њихове филијале, ако их има, могу да примају, или да имају приступ поверљивим информацијама *Регистрованог учесника*. Поверљива информација обухвата све информације достављене у писменој форми и означене као „Поверљиве”, или које су откривене форме која није писмена форма, информације којима особа којој се такве информације открију, пре или приликом тог откривања, постаје свесна да је поверљива информација можда откривена или је откривена. *EMC* и *МЕПСО* су сагласни да се поверљиве информације чувају и да их не откривају без претходне сагласности *Регистрованог учесника*, или да такву поверљиву информацију ставе на располагање у било којој форми, било којем трећем лицу или да такву поверљиву информацију употребе у било које сврхе, а да то нема везе са одредбама ових *Правила за расподелу унутардневних капацитета*, осим државним органима.

Одредбе овог члана се неће примењивати на било коју информацију откривену ЕМС-у или МЕПСО-у, како је наведено у овом члану:

- ако је, пре таквог откривања, она била у јавности позната, или ако после таквог откривања постане позната јавности, али не грешком ЕМС-а и МЕПСО-а,
- ако је била позната ЕМС-у и МЕПСО-у пре тог обелодањивања,
- ако су после тог откривања, исту информација примили ЕМС и МЕПСО од трећег лица, без обавезе тајности том Регистрованом учеснику у вези такве информације.

Члан 10.5. Допуне и измене

Било које допуне и измене ових *Правила за расподелу унутардневних капацитета* морају да се саопште Регистрованим учесницима објављивањем одговарајуће нове верзије ових *Правила за расподелу унутардневних капацитета* на веб сајтовима ЕМС-а и МЕПСО-а. Такво обавештење мора да обухвати информацију о члановима који су допуњени или измењени, и датум када нова верзија ових *Правила за расподелу унутардневних капацитета* ступа на снагу. Осим уколико се не наведе у одговарајућој новој верзији *Правила за расподелу унутардневних капацитета*, не траже се никакве нове регистрације и Регистровани учесници прихватају нова *Правила за расподелу унутардневних капацитета* даљим учествовањем у поступку расподеле унутардневних *Капацитета*.

Члан 10.6. Меродавно право и Решавање спорова

За ова *Правила за расподелу унутардневних капацитета* меродавно је право Републике Србије.

У случају спорова који могу да се јаве услед примене *Правила за расподелу унутардневних капацитета* или због кршења, укидања или проглашења истих неважећим, *Додељивач преносног капацитета* и учесник на тржишту треба да раде на проналажењу обострано прихватљивог решења. Страна која се позива на постојање разлога за спор дужна је да другој страни достави образложено обавештење о постојању разлога за спор у ком ће бити наведен члан из Уговора и *Правила за расподелу унутардневних капацитета* који је прекршен, уз позивање друге стране да споразумно реше спор.

У случају да *Додељивач преносног капацитета* и учесник на тржишту не постигну прихватљиво решење мирним путем у року од тридесет (30) дана од првог обавештења о разлогу за спор, уговорне стране су сагласне да спор буде решен пред Привредним судом у Београду.

Место реализације свих обавеза учесника на тржишту које су резултат овог Уговора је регистровано седиште *Додељивача преносног капацитета*.

Члан 10.7. Обавештења

Осим где се друкчије предвиђа у овим *Правилима за расподелу унутардневних капацитета*, било које обавештење дато по овим *Правилима за расподелу унутардневних капацитета* мора да буде у писменој форми и упућено на адресе наведене у Анексу 2.

Члан 10.8. Списак анекса који чине саставни део овог прилога:

Анекс 1	Уговор
Анекс 2	Списак особа за контакт
Анекс 3	Унутардневне процедуралне копије и рокови
Анекс 4	Изјава о преузимању и коришећењу електронских сертификата

Анекс 1 - Уговор

1. Акционарско друштво „Електромрежа Србије” Београд, Ул. Кнеза Милоша 11, матични број 20054182, ПИБ 103921661 (у даљем тексту: Додељивач преносног капацитета или ЕМС АД), које заступа Душко Аничих, извршни директор за управљање и тржиште (овлашћење генералног директора ЕМС АД број _____ од _____ године)

2. XXXXX, у _____ Ул. _____, матични број _____, ПИБ _____, ЕИС _____ (у даљем тексту: Учесник на тржишту), које заступа _____ (функција лица овлашћеног за заступање),

закључују:

Уговор о учешћу у расподели права на коришћење прекограничног преносног капацитета

(у даљем тексту: Уговор)

Члан 1.

Предмет уговора

Овим Уговором *Додељивач преносног капацитета* и учесник на тржишту уређује своје међусобне односе у погледу остваривања права учесника на тржишту на учешће у поступку расподеле преносних капацитета на граници регулационих области ЕМС АД Београд и А.Д. МЕПСО и права и обавезе за случај унутардневне расподеле капацитета, у складу са *Правилима за расподелу унутардневних капацитета* на граници регулационих области ЕМС АД Београд (“ЕМС”) и А.Д. МЕПСО (“МЕПСО”) за 2023. годину.

Правила за расподелу унутардневних капацитета су објављена на интернет страници *Додељивача преносног капацитета*, www.ems.rs и чине саставни део овог Уговора.

Појмови употребљени у овом Уговору имају исто значење као у *Правилима за расподелу унутардневних капацитета*.

Члан 2.

Изјава Учесника на тржишту

Учесник на тржишту изјављује да је у потпуности упознат са *Правилима за расподелу унутардневних капацитета*, правилима и обавезује се да поштује и неопозиво прихвати, без икаквих резерви и ограничења, одредбе Правила за расподелу унутардневних капацитета, као и могуће објављене накнадне измене и допуне *Правила за расподелу унутардневних капацитета* о којима ће учесник на тржишту бити благовремено обавештен у складу са чланом 12.5 *Правила за расподелу унутардневних капацитета*.

Учесник на тржишту гарантује да су подаци из Додатка 1 овог Уговора, тачни и потпуни.

Учесник на тржишту изјављује и да је регистрован у складу са законима државе из које потиче, да није банкротирао, да се против њега не води поступак ликвидације, да се против њега не води судски или неки други поступак који би могао да угрози испуњавање услова наведених у *Правилима за расподелу унутардневних капацитета*, као и да нема неизмирених дуговања према *Додељивачу преносног капацитета* или МЕРСО.

Члан 3.

Обавезе Додељивача преносног капацитета и Учесника на тржишту

Додељивач преносног капацитета и Учесник на тржишту се обавезују да професионално изврше своје дужности и да поступају у складу са својим обавезама одређеним Уговором и *Правилима за расподелу унутардневних капацитета* која чине саставни део овог Уговора.

Члан 4.

Меродавно право и Решавање спорова

За овај Уговор меродавно је право Републике Србије.

У случају спорова који могу да се јаве услед примене Уговора и *Правила за расподелу унутардневних капацитета* као његовог саставног дела или због кршења, укидања или проглашења истих неважећим, *Додељивач преносног капацитета* и учесник на тржишту треба да раде на проналажењу обострано прихватљивог решења. Страна која се позива на постојање разлога за спор дужна је да другој страни достави образложено обавештење о постојању разлога за спор у ком ће бити наведен члан из Уговора и *Правила за расподелу унутардневних капацитета* који је прекршен, уз позивање друге стране да споразумно реше спор.

У случају да *Додељивач преносног капацитета* и учесник на тржишту не постигну прихватљиво решење мирним путем у року од тридесет (30) дана од првог обавештења о разлогу за спор, уговорне стране су сагласне да спор буде решен пред Привредним судом у Београду.

Место реализације свих обавеза Учесника на тржишту које су резултат овог Уговора је регистровано седиште *Додељивача преносног капацитета*.

Члан 5. Поверљивост података

Стране су сагласне да се обавезе дефинисане у овом Уговору и информације дате у току реализације овог Уговора сматрају поверљивим и неће их објављивати или откривати било ком трећем лицу.

Уколико је неопходно да се таква информација достави државним органима, организацијама и институцијама, односно органима међународних организација, чији су чланови Република Србија или ЕМС АД, свака страна ће пре достављања било које информације, о томе обавестити другу Страну у писаној форми.

Члан 6.

Списак овлашћених заступника учесника на тржишту (Додатак 1) саставни је део Уговора. Сваки учесник на тржишту може да промени свој списак овлашћених представника или друге податке наведене у Додатку 1 Уговора достављањем валидно потписаног Додатка 1 Уговора *Додељивачу преносног капацитета*.

Члан 7.

Овај Уговор ступа на снагу потписивањем од стране овлашћених заступника учесника на тржишту и *Додељивача преносног капацитета* и престаје да важи 31.12.2023.

Овај Уговор је сачињен у 3 (три) истоветна примерака, од којих по 2 (два) за *Додељивача преносног капацитета*, а 1 (један) за Учесника на тржишту.

За Учесника на тржишту

Датум: _____

Потпис

За ЕМС АД Београд

Датум: _____

Потпис

Додатак 1 Анекса 1

Списак овлашћених представника учесника на тржишту

Учесник на тржишту именује следеће особе као овлашћене да поступају у име учесника на тржишту:

- за потписивање Уговора

Име	Телефон бр.	Мобилни телефон бр.	Факс бр.	E-mail

- за достављање *Захтева за Унутардневни АТС Додељивачу преносног капацитета*

Име	Телефон бр.	Мобилни телефон бр.	Факс бр.	E-mail *

Важећа поштанска адреса за слање Уговора:	
--	--

Регистровани учесник је дужан да без одлагања обавести Додељивача преносног капацитета у случају било какве измене података из табеле.

Датум:

За учесника на тржишту

Потпис

Анекс 2 – Списак контаката

Уговор (видети Анекс 1) се морају доставити од стране учесника на тржишту *Додељивачу преносног капацитета* на следећу адресу:

ЕМС АД Београд
Додељивач преносног капацитета /Дирекција за тржиште електричне енергије
Војводе Степе 412
11040 Београд
Србија

За личне доставе, архива на горе наведеној адреси ради од 09:00h до 14:00h (СЕВ) *Радним данима*.

Било која потврда коју изда архива *Додељивача преносног капацитета* потврђује само датум и време пријема тог документа - а не и тачност или исправност документа.

Регистровани учесници могу да користе за остале комуникације са *Додељивачем преносног капацитета* следеће бројеве факса и контакт особе:

Правила за расподелу капацитета

Име	Телефон бр.	e-mail	Факс бр.
Давор Харамбашић	+381 11 39 57 357	davor.harambasic@ems.rs	

Регистрација учесника на тржишту

Име	Телефон бр.	e-mail	Факс бр.
Јелена Пејовић	+381 11 39 57 112	jelena.pejovic@ems.rs	+381 11 39 70 695
Јасмин Личина		jasmin.licina@ems.rs	

Питања у вези унутардневног алокационог процеса (00:00-24:00)

Име	Телефон бр.	e-mail	Факс бр.
Служба за пријаву планова рада	+381 11 309 1850	schedule_intraday@ems.rs	+381 11 3972 954

Анекс 3 – Рокови за унутардневне процедуре

Временски редослед за сваки сат унутардневног процеса је описан у наредној табели (Н је унутардневни сат дана D)

Унутардневни период	00:00-24:00	01:00-24:00	02:00-24:00	23:00-24:00
Унутардневни АТС је доступан на Алокационој платформи (Напомена: стално се ажурира)	18:00 (D-1)	18:00 (D-1)	18:00 (D-1)		18:00 (D-1)
Време за достављање захтева	18:00 (D-1)- 23:00 (D-1)	18:00 (D-1)- 00:00	18:00 (D-1)- 01:00	18:00 (D-1)- 22:00
Време за Номинацију	18:00 (D-1)- 23:15 (D-1)	18:00 (D-1)- 00:15	18:00 (D-1)- 01:15	18:00 (D-1) - 22:15
Усаглашавање између Оператора преносних система	18:00 (D-1)- 23:30 (D-1)	18:00 (D-1)- 00:30	18:00(D-1)- 01:30	18:00(D-1)- 22:30
Потврда коначних Номинација српској БОС/ македонској БОС	23:45 (D-1)	00:45	01:45	22:45
Објава резултата расподеле унутардневних капацитета	18:00 (D+1)	18:00 (D+1)	18:00 (D+1)		18:00 (D+1)

Назначено време почетка и завршетка не зависе од промене зимско/летње време.

Анекс 4 – Изјава о преузимању и коришћењу електронског сертификата

За:

Име Регистрованог учесника	
Адреса, Земља	
Име особе овлашћене да потпише ову изјаву	

I.

Правила за расподелу унутардневних капацитета, Одељак 5 прописује услове коришћења електронских сертификата. Овај документ се прави само с намером да омогући *Регистрованом учеснику* да комуницира са *Алокационим платформом* прекокоришћења електронског сертификата.

II.

Електронски сертификат не идентификује неког специфичну особу, него он само идентификује и препознаје *Регистрованог учесника* као правно лице или предузетника.

III.

Регистровани учесник изјављује да је имплементирао технички уређај ради комуникације са *Алокационом платформом* (помоћу веб претраживача или веб сервиса) да би извршио трансакције и прихватио обавезе наведене у *Правилима за расподелу унутардневних капацитета*.

IV.

Од дана потписивања овог документа од стране представника *Регистрованог учесника*, све трансакције *Регистрованог учесника* које су у вези са коришћењем *алокационе платформе* која је идентификована њеним електронским сертификатом, обавезује *Регистрованог учесника* као да је извршава било који од свих овлашћених представника, како је именовано у Додатку 1 Анекса 1 *Правила за расподелу унутардневних капацитета* (Уговор).

V.

Регистровани учесник изјављује да је преузео следеће електронске сертификате:

Спецификација хардверског токена/сертификата:

Хардвер бр.: _____

Потврда бр. : _____ Важи до: _____

VI.

У случају губитка, оштећења токена и/или компромитоване сигурности електронског сертификата, *Регистровани учесник* је обавезан да, што је пре могуће, обавести *Додељивача преносног капацитета*, а *Додељивач преносног капацитета* ће сертификат одмах укинути (опозвати).

Датум:

За ЕМС АД Београд
као *Додељивача преносног капацитета*

За *Регистрованог учесника*

Потпис

Потпис